

cembra vesela igra »Velikomestni zrak«, dné 15. decembra opera »Prodana nevesta«, dné 21. decembra drama »Naš prijatelj Njeklužev«, dné 22. in 23. decembra vesela igra »Pariški potepuh«, francoski spisala Bayard in Vanderbuch, predelal Teodor Dunkel, preložil Jos. Gecelj, dné 26. decembra opera »Čarostrelec«, dné 27. in 29. decembra romantiško-komiška opera »Marta ali semenj v Richmondu«, spisal W. Friedrich, uglasbil Fr. pl. Flotow, preložil A. Funtek. — Izmed teh predstav so bile najznamenitejše vse tri predstave dné 21., 22. in 23. decembra, ko je gostovala članica narodnega hrvaškega gledališča gospodičina *Ijerka pl. Šramova*. Nastopila je kot Nataša v »Njekluževu« in kot Joseph v »Pariškem potepuhu«, torej v dveh do cela različnih nalogah, in dosegla v obeh velikanski uspeh. Občinstvo je umetnico odlikovalo, kolikor jo je sploh moglo, in sicer popolnoma po pravici. Da ni bilo gospodičine pl. Šramove, prepadel bi bil »Pariški potepuh« takó, kakor zasluži, navzlic temu, da se je potrudilo vse domače igralno osebje, kolikor je v njega močéh. Igro gospodičine pl. Šramove imenujemo naravnost dovršeno. — Kot operna novost se je predstavljala »Marta«. Naslovno nalogo je pela gospá *Inemannova*, ki je pokazala, da zmaga tudi večje partije. Glas ji sicer ni obsežen niti ne krepak, zató pa čist, prikupen. Nekoliko več igre in živahnosti bi bili pa seveda želeli v tej nalogi. Gospoda *Beneš* in *Vašček* sta predstavljala oba zakupnika; prvi je pel v grozoviti mešanici češkega in slovenskega jezika, tako da se nam ob njega petji nehoté vsiljuje znani Stritarjev verz o slovenski potrpežljivosti, drugi nam je prijal takó v igri kakor v petji. Kar se dostaje g. *Perdana* kot Tristana in gospodičine *Towarnicke pl. Sasove* kot zaupnice ladyjine, pa mislimo, da ni bilo nikogar v gledališči, ki bi se utegnil ogreti za njiju nastopanje, nikar še za petje. — V obče bodi rečeno, da občinstvo pri nas preveč goji opero, oziroma preveč zanemarija dramo. Tedaj šele, kadar bode občinstvo pridno zahajalo k slovenskim dramatskim predstavam, porečemo lahko, da stoji naša gledališka umetnost na resnično trdni podstavi; saj imamo pri operi domačega osebja itak ubogo malo!

Doslej pogrešana Repeževa pesmarica iz 1757. leta. O Repeževih pesmaricah so govorili *P. J. Šafarik* „Geschichte der südsl. Literatur“, I., 79.—80., *J. Marn* „Jezičnik“ XXII., 37—38. in *dr. K. Štrekelj* v „Archiv für slav. Phil.“ XI., 602.—6. Dr. Štrekelj sklepa, da je bilo prvi pesmarici imé „Stihma Boshia“ (ne morda Shtima Boshia?), drugi: „Romarske bukvize“ iz 1757. leta, o kateri pravi: „wovon noch kein Exemplar bekannt ist“; tretji: „Nebefhku Blagu“ (Ljubljana 1764) in četrti: „Romarsku Drugu Blagu“ (Ljubljana, 1770). Ne vpoštevaje iste prve pesmarice, zaznamenuje ostale tri s črkami A. B. C.

Slišal sem, da je v župniški knjižnici v Dolini blizu Trsta dokaj starih knjig; zató sem se napotil v Dolino dné 4. novembra t. l. Ker pa g. župnika J. Varla ni bilo domá, šel sem zopet tja dné 9. decembra in sem našel pesmarico iz 1757. leta. Uprav dan prej sem bil za svojo „Zgodovino slovenskega slovstva“ poslal v Ljubljano „Popravke in dostavke“; zato te pogrešane pesmarice nisem mogel natančneje popisati. Omenjeni pesmarici je ta-le naslov:

ROMARSKE

B U K V I Z E ,

Narpred je en maihen vuk, koku ima en Romar sam na kratkem ta S. Krishou pot objifkati: po tem je tudi

12. PESEMI

Od manenge, od premifhluvania per Stationich, inu od enih, inu drusih odpustkou: fisebnu od teh velizeh gnad, katere skasuje JEsus na Krishni gori tukai u'zerkvi S. Krishna, u' te Caeiarski Fari Loofh imenuvani.

Leti Romarji fo vezhkrat profili, debi lete Peifmi radi imeli: na tu ta dva prezhaflitliva Gospuda Caplana tukai, Gospud Francishk Clempfhe inu Gospud Luca Codella; sta sdei te bukvize skusi njih shpendanie drukat pustila, inu na svitlobo dala

S' perpusheniam te narvifokeifhi gnadlive Duhoune Gospofke.

O. A. M. D. G.

Lete Bukvize inu Peifmi fo sturjene inu sloshene skusi Philipa Jacoba Repesha, Organista u' Looshi u' tem leti 1757. Narsadei fem perlushu ene S. Molitve pruti JEsufu, inu Mariji.

U' LUBLANI,

Per Anne Elifabethe Reichhardtouke, Uedove, 1757.

Na drugi strani so trije reki iz Pregovorov, 8, in dva iz evangelija sv. Matevža 11, 16.

Na stranéh 3.—7. je ta-le predgovor:

PREDGOVOR.

Koker u' tem fvetim Jerufalemskim Meistu je ta sveti Krishou pod od dofti Si Papeshou is velikimi odpustki pognadan; toku tudi na leti Krishni gori u' tem leiti 1743. je ta S. Krishou pot gori poftaulen, ufakateri Kristian more lohku sadobiti lete velike ufakdanie odpustke, glih takfhne, koker noter v' Jerufalemu toku dobru sa fe, koker tudi sa dufhe u' vizah.

Nuznu samerkvanie, koku imamo ta S. Krishou pod objifkati: kir leti Mashniki kader veliku folka pride, sa volo spoudi, pridih, nu drusiga duhouniga opravila nemo-rejo ufelei s'vezher, inu s'jutrei sgudei spet doli hoditi, inu s' Romarji Krishou pot nafai gori pelati. Toku kir fo Romarji spovedani, lohku samorejo tifti vezher, al'pak drugi dan s' jutrei preid, al' po S. Mafhi ta Krishou pot fami opravet. Kir pak je veliku ludi, de nesnajo ali navedo ga prou opravet; satu bom na kratkem tukei naprei leta navek dopovedou.

H' pervimo je potreba profiti sa gnado Boshio, debi ta S. Krishou pot mogli Bogu h'zhafti, inu nafhim dufham k'nuzu prou opravet: inu zhe se neima perloshnosti popreit zhiftu spovedat, toku more tazhaf to popolnama grevengo obuditi, toku dobru zhes te maihene koker zhes velike grehe; slasti zhe se doshan vei, sa eden, ali drugi smertni greh, more imeti tako mifu, de fe bo potlei, zhe bo mogozhe na krishni gori, ali per ti prvi perloshnosti zhiftu spovedau: per tem more imeti terdnu naprei usetje, debi raifhi otu umreti, koker vezh is enim smertnim greham Boga resheliti.

H' drugimu more striti eno dobro manengo, de ta prvi popolnoma odpustik fam sa se offra, te druge pak de ufe fhenka tem u'bogim dufhizam u'vizah: koker bo naprei u'ti prvi peifmi sapopadenu.

H' trekimi more per ufakim Stationi posebe terplenie JEsufovu premifhluvati; koker povei ta tretja Peifem naprei.

Kader bife pak ne moglu prou vafhe ferze h'eni popolnama grevengi omezhti, taku pogleite, inu pousdignite gori vafhe glave *Luc. 21.* poglei o zhlovek! *en faciem Christi tui*, v'oblizhie toiga Christufa, *Pfal. 83.* inu bosh vidu, de od pod platou teh nuh do verha ni nez h'drauja na niemo. *Ijaiac 2.* Satu milu poshlufhaite te befede: O vi ufi, kateri hodite po potu mimo mene, merkaite, pogleite, ali je khi ena shalof, koker je shalof moja. *Thren. 1.* Satu ufe JEsus pohleunu klizhe sa fabo, kir pravi: kdur ozhe sa mano hodet, ta ufemi foi Krifh, ne moi, dokler moi Krifh bi nemogu nosit, sakai je raumnu teshak. *S. Thomas de Vil. Conc. 1. de uno Mart.* Na letu premifhluvanie, milu sdihni pruti tojimo usmilenimo JEsufu, udari se na toje perfi, inu rezi o Kri-

shani moi JEsus! ne judie, ampak jest fem taifti, kateri fem tebi ta teshki Krifh mojih grehou na ramo nalushu, inu na taiftim Krishou.

Po letem pred ta prvi, Station doli poklekni, inu letoku moli inu rezi.

V. Mi molimo tebe JEsu Chrifte, inu zhaftimo te: R Kir si skus'toi S. Krifh ta fveit odreifhu. Po tem s'andohtio moli en Ozha nafh, inu Zhefheno Marijo: Sa letem tudi ta vers. Zhaft bodi Bogu Ozhetu, Synu, inu S. Duhu; koker je bila od sazhetka, toku bodi sdei, inu ufelei, od vekumei do vekomei, Amen. Sa tem se s' glavo nisku perkloni, inu udari s'roko na toje perfu, inu rezi; usmili se zhes naf, o Gospod! usmili se zhes naf. Inu toku imafh moliti per ufih 14. Stazionah: po poti gredeozh od eniga Stationa do tiga drusiga, moli, ali premifhlui, kar tebi toja andoht noter da. U'Zirkvi pak pred velzim Altarjam moli 6. Ozhenashu, inu tulku Zhefhena Marij, inu fa ufaku faporet rezi; zhaft bodi Bogu Ozhetu, &c. Inu taku saupei na toiga Isvelizharja, de bofh skusi ta fveti Krishou pot sadobu te Jerusalemske S. Odpustke. Inu ufakateri Kristian, zhe bi lih u' nobeni bratoufhni ne biu sapifan, vender lohku sadobi lete odpustke.

Kateri sheli fhe kai vezh vedit, od kot nam pride ta Krishou pot, inu odpustki; leta nei bere latinske, slafhi nemske bukvice; katere so u' nemshkim gradzu drukane u' tem leiti 1733. u'katerih se naide; de od veliku S. Papeshou je ta Apostolska oblast dana famu PP. Francifhkainarjam, de oni po ufim karfhanftvi ta S Krishou pot gori postavio, de skusi taiftiga ulak dau, zhe ozhemo, te velike Jerusalemske Odpustke sadobimo.

Tudi kateri sheli te S. Molitve imeti, katere se per Krishoumo potu molio, ta jeh more u'Lublani kupiti, ali per PP. Francifhkainarjih dobiti tiste bukvice.

Letukai fo spet drugi popolnoma Rimski Odpustki, fa use brate, inu festre na Krishi umerjzhiga JEsufa; de ta dan, kateri se u'leto bratoushno tukai sapifhe, nu per temse zhiftu fpove inu obhaja, sadobi popolnoma odpustik. Satu is ferza sahvalimo nafhiga Isvelizharja, de nam je dau take velike fhaze, de skusi ufe lete Jerusalemske, in Rimfke S. Odpustke, si bomo to vezhno, inu zhafno shtrafengo sbrifali, na tem, inu na unim fveitu. —

Na stranéh 7.—9. se čita „Ta 1. Pefem“ za majhnim uvodom. Prva kitica slôve:

ROmar spuſti ſe sdej, na ta boshji pot, hiti; ſtur' dobro miſu prei, odpustke ſa dobiti: ſgrevei ſe de ſi Boga, doſtikrat reſhalu ga.

Strani 10.—12. imajo LITANIE Od terplenja Chriſtufouga. Druga peſem je na ſtr. 12.—15.:

O Moi Romar peidi leiſi, na leto Krishno goro; ſgrevanu ferze perneſi, JEsus teb' odpuſtu bo: narpred sdei premifli ſmano, kai je on ſa te preſtau: nu ga proſi ſa to gnado, deb niemu prou hvalo dau.

Tretja peſem o trpljenji Jezusovem ſtr. 15.—19. Četrti peſmi 19.—21. ni pri-dejan uvod, pové ſe pa, da ſe poje: „na viſho koker Pefem od Divize Marije: Grefhnik ſhaloſtnu ſmano premifli tu i. t. d. Peto peſem navaja Štrekelj v ſvojem ſpiſu v „Arch. f. ſlav. Phil.“ „razpravljaje o narodni peſmi o ſv. Lekſi (Alexius); ſeſta peſem, ſtr. 23.—26, poje „od tega nebeſhkiga Arzata, inu te boshje poti. Sedmi peſmi ſtr. 26. do 30. je vsebina: „Od vezh gnad ukupei. Na viſho koker Pefem od S Petra Regolata. Katera je poufod dobru snana.“ Na leto Nedello s' jutrei je ſpet Pridiga, potlej fo S. Maſhe, po tiſtih je Krishou pot, inu kader naſai gori pridejo, je peita Maſha, per kateri ſe pojo Pefmi od S. Molitve, ſatu ſe ſazhne Krishni teden; katere niſem mogu tukei poſtaviti, ſakai fo 4. per mojih nedelnih Peſmah u' tem pervim tallu, ali bukvah imenuvanih ſtima Boshja: ſpet druge 4. bodo u' tem tretjim tallu per Peſmah teh exempelnou: katere ufe moje Pefmi ſkusi viſoku gnadliaga Excellenza, nu Erz-Piſhoffa

u' Gorizi fo ble dane PP. Francishkainarjam na S. Goro approbirat, inu skusi pomozh Boshjo bodo ukratkim zaitu drukane.

Tudi to Nedello Bratje, inu Sestre kateri se spovejo, inu obhajajo, sadobe spet te odpustke; koker je poftaulenu na tiho Nedello sa sgorei

Osmo pesem (str. 30.—33) poje „od strahu Boshjiga“ po napevu pesmi o sv. Notburgi; deveta pesem: „Od Bratou, nu Sester te S. Bratoufhine, koku lubesnivu jeh JEsus k' febi klizhe“ (str. 33.—35.); deseti pesmi ni pristavljena vsebina (str. 35.—38.); enajsta pesem (str. 38.—41.) poje: Od ene Historiae, katero pifhe Tomaf Bozius de signis Ecclesiae. I. 5, c. 2. Item P. Rogeri parte 2. pag. 309. Dvanajsti pesmi (str. 41. do 43) ni pridejan niti uvod niti napotek gledé napeva. Vsebina je: Siromak naj priteče na „Su eto goro“, tu zadobi vse; sedma kitica slóve:

Kai bom raitou sdei, s'rezh mogozhe nei,
Zhlovek kar ti je terbei,
Sem pertezi ti, k'nafhmu arzati,
Ufe reve potoshi ti:
Profi kar fo toje shelle,
Shellifh priti u'vezhnu vefelle;
Nezviblei sa tu, sadubu bofh tu,
De poidefh u'fvetu Nebu.

Na konci zadnje kitice stoji AMEN. Na str. 44—45., 46.—47. sta še dve molitvi, kateri naj romar opravi na konci svojega pobožnega opravila. I.—IV., VIII.—IX. pa so tiskane v prozajski obliki, pri drugih pesmih so stih razvidni po tisku; I. pesem ima 14, II. 6; III. 16; IV. 6; V. 8; VI. 14; VII. 12; VIII. 13; IX. 7; X. 11; XI. 13; XII. 8 kitic.

Natisnjeni vzgledi kaže, da tu ni iskati pesniškega vzleta. Nekatere oblike so zanimljive, n. pr. v 7. kitici XII. pesmi:

Zhlovek kar ti je terbei,
Sem pertezi ti, k'nafhmu arzati.

V 3. kitici XII. pesmi:

Gledei bofh verjeu, roke je respeu,
De te bo kufhnu objeu.

Na str. 48. je NB., ki pravi:

NB. Jest fem shellu fhe vezh drusih Pefmi, nu S. molitviz u' te bukvize postavit, ali sa volo drusih urshahou jeh sa sdei unkei spuſtim. De pak jest nifem notte per teh Pefmih postau; satu kir jeh ne snajo poufod drukat. Katiri Romarji fem vezhkrat pridejo, taifti lete vishe dobru snaje: profem lete sa lubu usemite inu jeh puite v' Imeni

JEsufovim.

Vfe LetV MoJe DeILV, pIfanIe, InV nehanIe, neI bo h'zbaſti tebI otI krIshanI, InV sa naf Vboge greshnIke respetI JesVs ChrIſtVs.

Konz teh Bukviz.

Ah! vezhnoſti, nikdar, inu nikuli.

Dve nezaznamenovani strani imata

Errata corrige

Falene — befede — popraulene.

Platlz ali numrus.

Vers ali zala.

6 Rimshi Rimski 23 i. d.

Ker se knjige rade poizgubé po malih župnih knjižnicah, opozarjam slavno ravnateljstvo licejalne knjižnice v Ljubljani, da si pridobi to redko knjižico.

Dr. K. Glaser.